

Maj 2004
Numer 5 (73)

W tym numerze:

Chronologia dziejów	1
Wycinki ze starych gazet	1
Kronika cz.VI	3
Świebodzickie zegary	5
Wykaz zabytków	6

Chronologia dziejów

2004 cd.

1 marca komendantem Komisariatu Policji została pani Izabela Basztura.

2 kwietnia uprawomocnił się wyrok sądowy wydany na obecnego Burmistrza Miasta, w związku z czym na 30 maja premier wyznaczył nowe wybory.

28 kwietnia premier powołał zarządcę komisyjnego Gminy Świebodzice do czasu wyboru nowego Burmistrza. Został nim Pan Stanisław Szymancki.

29 kwietnia został podpisany akt notarialny na 3 ha ziemi przy ul. Strzegomskiej. Kupiła ten teren firma „Moneva Polska” Sp. z o.o. która wybuduje tu zakład produkujący odlewy aluminiowe. Będzie zatrudniał 100 osób. Firma działa na terenie miasta od trzech lat.

Do czerwca potrwają rozpoczęte w kwietniu prace przy chodniku ulicy Strzegomskiej. Koszt wyniesie około 260 tys. zł.

WYCINKI
ZE STARYCH GAZET
CYRYLA RATAJSKIEGO

Rok 1991 cd.

Wiadukt oddany do ruchu. (*Gazeta Robotnicza z dnia 15 stycznia*)

Obwodnica świebodzicka od dawna jest już eksploatowana. Niestety, ruch kołowy tracił na niej płynność, gdyż na trasie obwodnicy znajdował się wąski, stary wiadukt. Budowa nowego nad torami kolejowymi znacznie się przeciągała w czasie. Jednak koniec wieńczy dzieło. Od połowy grudnia udostępniono zmotoryzowanym nowy wiadukt, znacznie szerszy. Nie zachodzi już potrzeba zbytniego ograniczania szybkości. A z czasem będzie jeszcze lepiej. Po wymianie zużytych przęsła starego wiaduktu, ten również będzie eksploatowany. Dzięki temu obwodnica świebodzicka uzyska odpowiedniej szerokości, 4-pasmową jezdnię na całej swojej długości.

Tartak w Świebodzicach narzeka na brak klientów. Może spółka? (*Gazeta Robotnicza z dnia 1 lipca*)

Tartak w Świebodzicach stanowi część składową miejscowego Zakładu Obsługi Komunalnej. Tak nazywa się obecnie dotychczasowe Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Tartak poza obszernym placem do gromadzenia drewna świerkowego, uzyskiwanego głównie z nadleśnictw Wałbrzych i Jawor, ma halę produkcyjną, stolarnię, dwie suszarnie i oszczędną kotłownię, opalaną trocinami.

Do niedawna nie mógł sobie poradzić z naporem klientów, często ustalano dość odległe terminy realizacji zamówień. Produkowano tarcicę, przywożono do usługowego przecierania własne drewno. Teraz popyt jest znacznie mniejszy, zarówno na wyroby

tartaku, jak i jego usługi. Jeszcze nie tak dawno produkował średnio w miesiącu 350 metrów sześciennych tarcicy. Obecnie jej ilość w takim czasie nie sięga nawet 150 metrów.

W tej sytuacji nieliczna, ledwie 10-osobowa załoga tartaku, nie ma zbyt wiele roboty. Inna sprawa, że przy sprzyjającej koniunkturze nie byłoby proste szybkie zwiększenie produkcji. Po prostu stary, wyeksploatowany trak coraz częściej odmawia posłuszeństwa. Aż starch pomyśleć, co by było, gdyby miał do przetarcia zamiast świerka twardy dąb.

Taka sytuacja nie może się przedłużać. Potrzebna jest radykalna zmiana. Rozważa się więc możliwość wejścia traktaku w Świebodzicach w spółkę. Drugim udziałowcem byłaby Dyrekcja Okręgowa Lasów Państwowych we Wrocławiu. Chodzi tu nie tylko o łatwiejszy dostęp do surowca, ale przede wszystkim o pieniądze na kupno nowego traka oraz poprawę w zbycie tarcicy.

Świebodzice mają „Gońca”. *Trybuna Wałbrzyska z datą 10-16 września)*

Rada Miejska Świebodzic ma własne pismo o nazwie „Goniec”. Do rąk mieszkańców dotarł właśnie drugi numer tego czasopisma, które, jak głosi winieta, jest miesięcznikiem. Gazeta kolportowana jest za darmo. Kolegom po fachu życzymy połamania pióra.

Historia kołem się toczy. *(Trybuna Wałbrzyska z datą 19-25 listopada)*

W lipcu bieżącego roku na polecenie burmistrza, obecnie także pana senatora J. Wysoczańskiego, w Świebodzicach zdemontowano pomnik, przedstawiających żołnierzy polskich. Zdarzenie to odbiło się szerokim echem w krajowych środkach masowego przekazu, co jednak, jak widać, nie przeszkodziło p. J. Wysoczańskiemu uzyskać w województwie wałbrzyskim pierwszego miejsca na liście i mandatu senatorskiego.

Rozbity pomnik wywieziono w lipcu na wysypisko śmieci. Okazuje się przecież, że dzieło wałbrzyskiej plastyczki p. Marii Bor (autorki żołnierzy) nie było jedyne, jakie spotkał w Świebodzicach ten smutny los i ... to nie obecna władza rozpoczęła

niszczenie pomników. Otóż w tym samym miejscu, dokładniej na tym samym cokole, do roku 1976 stał inny pomnik (prezentujemy go na zdjęciu). Jego autorem był również wałbrzyski plastyk Zbigniew Abel. Pomnik był podświetlany (od dołu) trzema reflektorami i nocą kojarzył się z przybyszem z kosmosu. Aliści ówczesne władze dopatrzyły się podobno w tej konstrukcji krzyży – patriotyków i rzeźbę usunięto.

- Miała ona poza tym jedną wadę – mówi Z. Abel. Nie było jak pod nią kwiatów i wieńców składać, a okazji za poprzedniej władzy było ku temu sporo...

Jak twierdzi Z. Abel pomnik żołnierzy postawiono wykorzystując fundamenty jego konstrukcji... To, że teraz go usunięto nie napawa go satysfakcją...

Miejmy nadzieję, że władze Świebodzic nie wpadną na pomysł, aby w tym miejscu postawić kolejny pomnik i wywiążą się z zobowiązania urzędnia tam oazy zieleni.

Kronika

Zakładów Aparatury Elektrycznej „Mera - Refa” w Świebodzicach cz. VI

Lata 1966 - 1970

1. Na podstawie zarządzenia Dyrektora Nr 7/66 z dnia 3.01.1966 roku powołana została w ZAE „REFA” Rada Techniczna jako organ doradczy Dyrektora Zakładu. Zadaniem Rady Technicznej jest : koordynacja prac w zakresie rozwoju techniki, ocena realizowanych z tego zakresu przedsięwzięć oraz wykorzystanie doświadczeń pracowników w celu poprawy pracy działów technicznych.
2. W związku z powołaniem przez Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej Oddziału Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów we Wrocławiu, uległo likwidacji działające we Wrocławiu Biuro Rozwojowe ZAE „REFA” /zarządzenie wewnętrzne Dyrektora Nr 19/66 z dnia 5.06.1966 r./
3. Zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Nr 25/66 z dnia 18.06.1966r. powołany został Zespół Oceny Jakości, którego celem było doprowadzenie wytworzonych w przedsiębiorstwie wyrobów do zgodności z obowiązującymi normami.
4. Z dniem 1 października 1966 r. wprowadzono w

ZAE „REFA” instrukcję Nr DN/2/66 w sprawie „wypełniania dokumentów reklamacyjnych, trybu załatwiania reklamacji, określania winnych i ewidencji reklamacji” - (Zarządzenie Dyrektora Nr 46/66 z dnia 1.10.1966r).

5. W dniu 1 listopada 1966 r. wprowadzony został regulamin wypłat dodatku do płac dla robotników ZAE „REFA” za indywidualne i zespołowe wyniki pracy w zakresie dalszej poprawy jakości produkcji. /Zarządzenie Dyrektora Nr 6/67 z dnia 25 01.1967 r./

6. W dniu 1.02.1967r. powołana została w ZAE „REFA” Zakładowa Komisja Normalizacyjna, której zadaniem było :

- opiniowanie projektów norm otrzymywanych z instancji nadrzędnych,
- opiniowanie projektów norm zakładowych,
- składanie wniosków do Branżowego Ośrodka Normalizacyjnego o opracowanie potrzebnych norm,
- wnioskowanie i opiniowanie przedsięwzięć technicznych, organizacyjnych i ekonomicznych związanych z wprowadzeniem i stosowaniem norm.

7. Konferencja Samorządu Robotniczego / 6/27 / zatwierdziła na posiedzeniu w dniu 27.01.1967 r. nowy regulamin współzawodnictwa międzywydziałowego i indywidualnego w ZAE „REFA” oraz zobowiązała Dyrektora do zawiadomienia ZPAiAP „MERA” o przystąpieniu przedsiębiorstwa do współzawodnictwa międzyzakładowego. Regulamin, o którym mowa wyżej, wprowadzony został w życie zarządzeniem Dyrektora Nr 10/67 z dnia 14.02.1967 r.

8. W miesiącu kwietniu 1967 r. przystąpiono w ZAE „REFA” do realizowania uchwały Nr 224 Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1964r. w sprawie postępu ekonomicznego w gospodarce społecznej i organizacji służb ekonomicznych. Zarządzeniem Dyrektora Nr 19/67 zobowiązano odpowiednie komórki organizacyjne ZAE „REFA” do stosowania rachunku ekonomicznego przy podejmowaniu decyzji gospodarczych oraz ustalono harmonogram wdrożenia rachunku ekonomicznego.

9. W dniu 1.08.1967 r. wprowadzona została w ZAE „REFA” Instrukcja Nr DN/2/67 w sprawie opracowywania planów i realizacji dostaw kooperacyjnych /Zarządzenie Dyrektora Nr 41/67 z dnia 8.08.1967r./

10. W 1967 r. ZAE „REFA” wybudowały przedszkole na terenie Osiedla Przodowników Pracy w Świebodzicach mieszczące 3 oddziały.

11. Uchwałą Konferencji Samorządu Robotniczego Nr 10/31 z dnia 18.10.1967 r. zatwierdzony został regulamin tworzenia i podziału funduszu mistrza w Zakładach Aparatury Elektrycznej „REFA” w Świebodzicach.

12. KSR na posiedzeniu odbytym w dniu 20.12.1967 r. zatwierdziła wniosek Rady Zakładowej o zgłoszenie akcesu ZAE „REFA” do współzawodnictwa międzyzakładowego w ramach ZPAiAP „MERA” w roku 1968. /Uchwała KSR nr 11/32/.

13. W ZAE „REFA” powołana została Zakładowa Komisja Konkursowa Turnieju Młodych Mistrzów Techniki do oceny zgłoszonych przez młodych techników projektów wynalazczych i wniosków racjonalizatorskich. Równocześnie wprowadzony został w życie „Regulamin turnieju młodych mistrzów techniki na 1968 r.” /Zarządzenie Dyrektora Nr 31/68 z dnia 23.05.1968r./

14. Na mocy zarządzenia Nr 47/4/Org/68 Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 1 czerwca 1968 roku Zakłady Aparatury Elektrycznej „REFA” w Świebodzicach, nadzorowane przez Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej „MERA” zostały z dniem 1.06.1968 r. podporządkowane Ministrowi Przemysłu Maszynowego.

15. W wyniku starań Dyrekcji Przedsiębiorstwa popartych przez Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej „MERA” podjęta została decyzja o rozbudowie i modernizacji ZAE „REFA”. Prace rozbiórkowe rozpoczęte zostały w miesiącu maju 1968 r. Wykonanie robót zasadniczych powierzone zostało Przedsiębiorstwu Budowlano-Montażowemu Przemysłu Ciężkiego we Wrocławiu. Wartość kosztorysowa zadania inwestycyjnego wynosiła - 70.949,4 tys. zł. Wartość wykonanych robót budowlano-montażowych wyniosła - 37.432,1 tys. zł. Wartość zakupionych maszyn i urządzeń osiągnęła kwotę - 28,233,1 tys. zł. W ramach tego zadania inwestycyjnego zbudowano względnie zainstalowano :

- budynek montażowy Nr 1,
- halę produkcyjną Nr 2,
- budynek socjalny Nr 3,
- magazyn farb i lakierów,
- rozdzielnię elektryczną wysokiego napięcia,
- instalację wodno-kanalizacyjną,
- instalację sprężonego powietrza,
- instalację telefoniczną wraz z centralką.

Ponadto w ramach tego zadania inwestycyjnego zmodernizowano :

- budynek Nr 4
- budynek Nr 5.

16. Zarządzeniem Dyrektora ZAE „REFA” Nr 52/68 z dnia 15.09.1968 r. wprowadzony został w życie regulamin premiowania pracowników fizycznych dniówkowo-premiowych, zatrudnionych w ZAE „REFA” w Świebodzicach. Regulamin ten został zatwierdzony przez KSR uchwałą Nr 15/36 z dnia 11 września 1968 r.

17. W dniu 18 marca 1969 r. Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej „MERA” w Warszawie podjęło decyzję pogłębienia w ZAE „REFA” specjalizacji produkcji i selektywnego jej rozwoju. W wyniku tej decyzji nastąpiło dość znacz-

ne ograniczenie liczby produkowanego asortymentu wyrobów, wycofanie z produkcji przekładników nie odpowiadających poziomem technicznym aktualnym standardom światowym oraz przekazanie produkcji niektórych wyrobów innym przedsiębiorstwom. (Zarządzenie Dyrektora ZAE „REFA” Nr 34/69 z dnia 15.08.1969 r.)

18. W okresie od miesiąca czerwca do 16 grudnia 1969r, załoga Zakładów Aparatury Elektrycznej „REFA” chcąc przyspieszyć realizację rozpoczętej w 1968r. inwestycji wykonała w czynie społecznym

najpierw wykopy, a potem fundamenty budynku Nr1.

19. Uchwałą Rady Państwa z dnia 25.02.1969 r. odznaczeni zostali następujący pracownicy ZAE „REFA” : Paluszak Ludwik - srebrnym krzyżem zasługi, Borowiec Wiesław, Olejnik Stanisław i Wilmański Henryk – brązowymi.

Ponadto Uchwałą Rady Państwa z dnia 16.06.1969 r. odznaczeni zostali:

Niedobitek Stefan - złotym krzyżem zasługi, Piskorek Edmund i Zółtaszek Leopold - srebrnym krzyżem zasługi, a Kastelik Edward i Melner Tadeusz - brązowym krzyżem zasługi.

20. Uchwałą Rady Państwa z dnia 25.05.1969 r. odznaczony został złotym krzyżem zasługi pracownik ZAE „REFA” Ob. Sycz Władysław za pracę społeczną na rzecz Miejskiej Rady Narodowej w Świebodzicach.

21. Na 40 KSR odbytej w dniu 27.10.1969 r. zatwierdzony został projekt planu 5-letniego na lata 1971-1975.

22. W dniu 16.12.1969 r. powołana została w ZAE „REFA” Rada Szkoleniowa w celu koordynowania pracy służb szkoleniowych przedsiębiorstwa dla podniesienia efektywności i jakości kształcenia i dokształcania pracowników zakładu. Równocześnie wprowadzono w życie regulamin Rady Szkoleniowej przy ZAE „REFA” ustalający szczegółowy zakres działania tej Rady. (Zarządzenie Dyrektora Nr 55/69 z dnia 21.12.1969r.)

23. Z dniem 1.01.1970 r. został wprowadzony w ZAE

„REFA” nowy regulamin współzawodnictwa międzywydziałowego i indywidualnego oraz regulamin współzawodnictwa międzybrigadowego o tytuł „Brygady Pracy Socjalistycznej”. Regulaminy te zostały zatwierdzone uchwałą 42 KSR z dnia 13.02.1970 r. i wprowadzone w życie Zarządzeniem Dyrektora Nr 9/70 z dnia 28.02.1970r. Tą samą uchwałą KSR zobowiązała Dyrektora ZAE „REFA” do zgłoszenia ZPAiAP „MERA” o przystąpieniu przedsiębiorstwa do międzyzakładowego współzawodnictwa na warunkach ustalonych w regulaminie współzawodnictwa międzyzakładowego obowiązującego w tym Zjednoczeniu.

24. W 1970 roku zorganizowany został przez ZAE „REFA- w Olejnicy zakładowy ośrodek wypoczynkowy typu campingowego, dysponujący jednorazowo 50-ma miejscami.

25. Mając na względzie szybkie podniesienie poziomu technicznego produkcji, wdrożenie postępowych metod wytwarzania oraz podniesienie kwalifikacji pracowników zatrudnionych w zapleczu technicznym, utworzony został na podstawie Zarządzenia Nr 11/Org/70 Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 27 lutego 1970 r. Zakład Doświadczalny przy ZAE „REFA” w Świebodzicach. Z aktu erekcyjnego wynika, że głównym zadaniem Zakładu Doświadczalnego jest :

- wykonywanie prototypów przekładników w oparciu o opracowanie konstrukcyjne zakładu i placówek zaplecza naukowo-badawczego,
- jednostkowa i małoseryjna produkcja wyrobów,
- wykonywanie unikalnych przyrządów, urządzeń i aparatury badawczej,
- prowadzenie badań eksploatacyjnych prototypów oraz wyrobów,
- prowadzenie działalności techniczno-usługowej i ekspertyz technicznych w zakresie pomiarów,
- prowadzenie prac prototypowo-doświadczalnych związanych z realizacją projektów wynalazczych.

26. W 1970 r. w czasie uroczystej akademii z okazji XXV-lecia przedsiębiorstwa, połączonej z obchodami „Dnia Metalowca”, wręczono odznaczenia państwowe następującym pracownikom zakładu:

Janowi Martyszewskiemu – złoty krzyż zasługi, Wiesławowi Jankiewiczowi, Walerianowi Wypychowi, Marii Fuczek, Stanisławowi Smykowskiemu, Anasztazji Stanek i Marianowi Piechockiemu – srebrne krzyże zasługi, a Józefowi Starzyńskiemu i Władysławowi Sasalowi – brązowe krzyże zasługi.

27. Zarządzeniem Dyrektora Nr 30/70 z dnia 8.06.1970 r. wprowadzony został regulamin karania za braki pracowników ZAE „REFA”.

28. W dniu 11.06.1970 r. powołana została w ZAE „REFA” Zakładowa Komisja d/s przygotowania i wprowadzenia bodźców materialnego zainteresowania. (Zarządzenie Dyrektora Nr 31/70 z dnia

11.06.1970 r.)

29. W oparciu o zarządzenie Dyrektora Nr 38/70 z dnia 14.08.1970 r. wprowadzony został dla uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej regulamin współzawodnictwa o tytuł „Najlepszy uczeń”.

30. W 1970 roku ZAE „REFA” osiągnęła dość poważny sukces, zajmując we współzawodnictwie międzyzakładowym przedsiębiorstw zgrupowanych w Zjednoczeniu Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej IV miejsce.

31. W celu umożliwienia pracownikom odpoczynku nad morzem ZAE „REFA” dzierżawiła w latach 1966-1970 prywatne kwatery w Kołobrzegu i Świnoujściu.

32. Asortyment wyrobów produkowanych w latach 1966-1970 przez Zakłady Aparatury Elektrycznej „REFA” w Świebodzicach:

W okresie tym rozpoczęła się szeroko zakrojona współpraca w dziedzinie opracowania konstrukcji z Przemysłowym Instytutem Automatyki i Pomiarów we Wrocławiu oraz PIAP-em Oddział w Łodzi;

Placówki te opracowały na zlecenie zakładu następujące konstrukcje wyrobów :

- przekaźnik nadprądowy tranzystorowy RI-10
- przekaźnik mocy zwrotnej RPz-10 dla przemysłu okrętowego

- przekaźnik nadmiarowo-prądowy zależny cieplny typu RIzc-10

- typoszereg znormalizowanych obudów przekaźników o ustalonym module i jednakowym systemie wtykowym

- przekaźnik czasowy małowabarytowy typu RT-500. Opracowane tematy nie zostały wprowadzone do produkcji seryjnej ze względu na ich nietechnologiczność konstrukcji.

Natomiast w tym czasie zaplecze techniczne zakładu opracowało konstrukcję następujących wyrobów:

- przekaźniki czasowe synchroniczne typu RS-541 i RS-542,

- przekaźnik nadmiarowo-prądowy bezzwłoczny typu RI-5 oraz odmiany, podnapięciowy typu REp-3 i nadnapięciowy REN-5, opracowane przez mgr inż. A.Szczęśniaka i Ob. Jana Nowakowskiego

- przekaźniki czasowe typu RTi-400 i RTo-400

- przekaźnik czasowy typu RSp-024.

W technologii produkcji zastosowano pierwszy raz obróbkę materiałów magnetycznych w atmosferze obojętnej oraz wprowadzono lutowanie miedzią obwodów magnetycznych przekaźników.

W montażu przekaźników produkowanych w dużych ilościach zastosowano system montażu taśmowego.

33. Wartość produkcji globalnej wykonanej przez ZAE „REFA” w poszczególnych latach okresu 1966-1970 wynosiła :

1966 – 149,7 tys. zł., 1967 – 176,8 tys. zł., 1968 – 203,8 tys. zł., 1969 – 219,4 tys. zł., 1970 – 259,5 tys. zł.

34. Zatrudnienie w ZAE „REFA” w poszczególnych latach pięcioletki 1966-1970 kształtowało się jak niżej :

1966 – 933, 1967 – 1005, 1968 – 1135, 1969 – 1188, 1970 – 1202.

35. Eksport wyrobów ZAE „REFA” osiągnął w latach 1966-1970 r. wartość w tys. zł. dewizowych:

1966 – 1340, 1967 – 1182, 1968 – 2402, 1969 – 2442, 1970 – 1666.

36. Dane dotyczące działalności wynalazczej i racjonalizatorskiej pracowników ZAE „REFA” w latach 1966-1970.

- ilość projektów zgłoszonych: 1966 – 110, 1967 – 127, 1968 – 129, 1969 – 115, 1970 – 130.

- ilość projektów zastosowanych: 1966 – 67, 1967 – 73, 1968 – 71, 1969 – 56, 1970 – 72.

- wypłacone wynagrodzenie dla twórców w tys. zł.: 1966 – 262, 1967 – 110, 1968 – 124, 1969 – 113, 1970 – 150.

- uzyskane efekty ekonomiczne w tys. zł.: 1966 – 624, 1967 – 980, 1968 – 726, 1969 – 737, 1970 – 1515.

Świebodzickie zegary

Bardzo stary 100 letni alabastrowy zegar renomowanej firmy Gustaw Becker. Pięknie sygnowany, po lewej stronie kotwica i GB po drugiej stronie wybity *Medaille D"CR* oraz krzyż, numer mechanizmu 650426 zgodny z numerem na zamknięciu mechanizmu, zamknięcie mosiężne głęboko wybite, bardzo ładnie przyozdobiony złoconymi. Wymiary zegara : wysokość 21,5 cm, szerokość na środku 9 cm a u podstawy 8,5 cm, 13 cm długości, tarcza ma średnicę 8 cm.

Wykaz zabytków architektury i budownictwa miasta Świebodzice cz. 6
(Na podstawie: *Studium Historyczno- Urbanistyczne m. Świebodzice*)

obiekt	adres	wiek bud. / przebudowy
Dom mieszkalny	ul. Krasickiego 16	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Krasickiego 19	pocz. XIX, pocz. XX
Dom mieszkalny	ul. Krasickiego 20	XIX/XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 1	1891
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 2	pocz. XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 3	ok. poł. XIX, k. XIX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 5	2 poł. XIX, pocz. XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 6	2 poł. XIX, pocz. XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 7	XVIII/XIX, k. XIX, XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 8	XVIII/XIX, k. XIX, pocz. XX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 9	XVII/XVIII, XIX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 10	k. XIX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 11	2 poł. XIX
Dom mieszkalny	pl. Legionów Polskich 11a	1 poł. XIX, XX
Dom mieszkalny	al. Lipowe 3	pocz. XX
Dom mieszkalny	al. Lipowe 7	ok. 1910
Dom mieszkalny (ob. Przychodnia Dzieci Chorych)	al. Lipowe 8	1906
Dom mieszkalny	al. Lipowe 9	po 1910
Dom mieszkalny	al. Lipowe 11	pocz. XX
Dom mieszkalny	al. Lipowe 13	pocz. XX
Dom mieszkalny (ob. Miejski Ośrodek Zdrowia)	al. Lipowe 15	pocz. XX
Dom mieszkalny	al. Lipowe 17	pocz. XX
Dom mieszkalny	al. Lipowe 19	po 1910
Dom mieszkalny	al. Lipowe 21	ok. 1920
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) dom mieszkalno – gospodarczy	ul. Łączna 13	2 ćw. XIX
b) budynek gospodarczy	ul. Łączna 13	1 ćw. XIX
c) obora	ul. Łączna 13	2 poł. XIX
d) stodoła	ul. Łączna 13	2 poł. XIX
Dom mieszkalno – gospodarczy	ul. Łączna 19	XIX/XX
Dom mieszkalny	ul. Łączna 29	pocz. XX
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Łączna 41	XVIII/XIX
b) budynek mieszkalny	ul. Łączna 43	1908
c) budynek gospodarczy	ul. Łączna 41/43	1 poł. XIX
Dom mieszkalny	ul. Łączna 49	1 poł. XIX, pocz. XX
Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 2	1903
Dom mieszkalny	ul. Mikulicza 17	4 ćw. XIX
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 3	ok. 1870
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 5	k. XIX, ok. 1870
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 7	k. XIX, ok. 1870
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 9	k. XIX, ok. 1870
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 11	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 19	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Szkolna 25	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 5	XIX/XX
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 11	ok. 1890
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 13	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 21	ok. 1890
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 44	k. XIX
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 54	ok. 1890
Dom mieszkalny	ul. Of. Oświęcimskich 56	XIX/XX
Dom mieszkalny	ul. Park Miejski 1	1899

„Świebodzice - Dzieje Miasta” - Adam Rubnikowicz

Korekta: Robert Sysa. Stale współpracują: Bolesław Kwiatkowski, Edward Hałdaś, Daniel Wojtucki, Wojciech Orzel, Róża Stolarczyk, Maria Palichleb, Marek Mikołajczak.

Podziękowania dla wszystkich, którzy udostępnili swoje zbiory.

Kontakt e-mail: adamr@pnet.pl Tel. (kom) 0-602-380-483 **Przedruk możliwy po podaniu źródła**